

**KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS
EGYETEM
ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR**

**ENERGETIKAI ÉS TERMÉSZETI
ERŐFORRÁSOK SZAKJOGÁSZ (LL.M.)
SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉS
TANULMÁNYI TÁJÉKOZTATÓ**

TARTALOMJEGYZÉK

Kari köszöntő	3
A kar vezetése	4
Tanulmányi Osztály	5
Sport, szabadidő	6
Kari könyvtár.....	6
Az energetikai és természeti erőforrások szakjogász (LL.M.) szakirányú továbbképzési szak képzési és kimeneti követelményei	7
Jelentkezés.....	9
A tanév rendje	10
A képzés oktatói	11
Mintatanterv	12
I. félév.....	14
A megújuló energiapiac működése és szabályozása	14
Energetikai versenyjog	16
Energiajogi és energiaipari alapismeretek	19
Hálózatos iparágak gazdaságtana	22
Szektorális szabályozás - földgázpiaci szabályozás	24
Szektorális szabályozás - távhőpiaci szabályozás	27
Szektorális szabályozás - Villamosenergiapiaci szabályozás.....	29
Szerződések az energiapiacon	31
II. félév	33
Az energijog és a természeti erőforrások közigazgatási keretei	33
Energetika és a fogyasztóvédelem.....	35
Energetikai projektek menedzsmentje.....	37
Energetikai vitarendezés és választottbíráskodás	40
Energiahatékonyság és intelligens rendszerek	42
Energiapolitika és környezetvédelem.....	44
Nemzetközi energiapolitika.....	46
Nukleáris energia szabályozása	48
Záróvizsga Tételsor	52

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM

ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR

1042 Budapest, Viola u. 2-4.

Telefon: +36 (1) 370-86-01

Fax: +36 (1) 231-6026

OM azonosító: FI 44189

KARI KÖSZÖNTŐ

Tisztelt Hallgató!

A Károli Gáspár Református Egyetem elkötelezett a szakmai megújító képzések iránt. Az Állam- és Jogtudományi Kar szakirányú továbbképzéseinek színes kínálata új irányokat és lehetőségeket nyújt az önképzésben. Egyetemünk a régi és új együttélésével ötvözi a református oktatás hagyományait és a szakmai megújulás iránti nyitottságot. Célunk és feladatunk, hogy a református kollégiumok hagyományait folytatva a lelkesképzés mellett, keresztyén szellemiségben, több tudományterületen és tudományágban folytassunk szakirányú továbbképzéseket is.

A képzések célja, hogy mind a jogász, mind a gazdasági, külügyi, illetve pedagógiai ágazatban tevékenykedő szakemberek számára folyamatos szakmai fejlődés lehetőségét és naprakész szakismeretek megszerzését biztosítsa, amelyek birtokában képesek feladataik szakszerűbb és ennek következtében eredményesebb ellátására.

Prof. Dr. habil. Miskolczi-Bodnár Péter
dékan

A KAR VEZETÉSE

Dékán:

Prof. Dr. habil. Miskolczi-Bodnár Péter egyetemi tanár, dékán

Telefon: 370-8601/110

e-mail: dekanihiv.ajk@kre.hu

iroda: „A” épület, mfsz. 9.

félfogadási idő: előzetes bejelentkezés alapján

Dékánhelyettesek:

Prof. Dr. habil. Homicskó Árpád Olivér PhD oktatási dékánhelyettes, tanszékvezető-helyettes, egyetemi tanár

Telefon: 370-8601/110

E-mail: dekanihiv.ajk@kre.hu

Prof. Dr. habil. Domokos Andrea tudományos dékánhelyettes, intézetvezető, tanszékvezető, egyetemi tanár,

Telefon: 370-8601/110

E-mail: dekanihiv.ajk@kre.hu

AZ ENERGETIKAI ÉS TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK SZAKJOGÁSZ (LL.M.) SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉS SZAKFELELŐSE

Prof. Dr. habil. Szuchy Róbert PhD rektorhelyettes, egyetemi tanár

e-mail: szuchy.robort@kre.hu

Félfogadási idő: előzetes bejelentkezés alapján

SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI KÖZPONT

Prof. Dr. Udvary Sándor Ph.D. tanszékvezető, egyetemi tanár, a Továbbképzési Központ Vezetője

E-mail: udvary.sandor@kre.hu

Félfogadási idő: előzetes bejelentkezés alapján

Kiszely Zsófia szakirányokért felelős oktatási referens

E-mail: ajk.szakirany@kre.hu

Szántó Zsuzsanna szakirányokért felelős oktatási referens

E-mail: ajk.szakirany@kre.hu

Telefon: (+36-1) 370-8601 / 345-ös mellék

Továbbképzési Központ félfogadási ideje: H-CS: 09:00-15:00, P: 09:00-13:00

1042 Budapest, Viola utca 2-4. Mf/4.

Honlap: <https://ajk.kre.hu/index.php/oktatas/kepzesi-formak/tovabbkepzesi-kozpont.html>

TANULMÁNYI OSZTÁLY

Vas Mária tanulmányi osztályvezető

telefon: +36 1-370 8601 (mellék: 102; 165)

e-mail: ajk.tanulmanyi@kre.hu

iroda: „A” épület, mfsz. 7.

Honlap: <https://ajk.kre.hu/index.php/hallgatoinknak/tanulmanyi-osztaly.html>

A hallgatók tanulmányi ügyeiket az Állam- és Jogtudományi Kar Tanulmányi Osztályán intézhetik az alábbi ügyfélfogadási rend szerint:

<i>Ügyfélfogadás</i>	
HÉTFŐ:	08:30 – 12:00 13:00 – 16:00
KEDD:	Szünetel
SZERDA:	13:00 – 16:00
CSÜTÖRTÖK:	08:30 – 12:00
PÉNTEK:	08:30 – 12:00 13:00 – 16:00
nyári és vizsgaidőszakban	08:30 – 14:00
SZOMBAT*:	08:30 – 14:00

**A Tanulmányi Osztály szombati napokon ügyfélfogadást kizárólag a szorgalmi időszakban tart.*

SPORT, SZABADIDŐ

Az egyetemi sportolási lehetőségekről bővebben itt tájékozódhat:
<http://www.kre.hu/sport/>

KARI KÖNYVTÁR

A Jogi Kar Könyvtára 2001-ben kezdte meg működését, jelenleg közel 20.460 db könyvtári egységgel, köztük több mint 118 féle magyar és idegen nyelvű periodikával, elektronikus dokumentummal, adatbázisokkal segíti felhasználóit, az oktatókat, kutatókat és a hallgatókat. A könyvtár elsősorban az állam- és jogtudomány szakirodalmával rendelkezik és főként e területen történik a fejlesztése. Ezen túlmenően megtalálható a társ- és kiegészítő tudományok szakirodalma, valamint az általános műveltség gyarapítására szolgáló művekkel is rendelkezünk. Olvasótermeinkben szabadpolcon több ezer, tematikusan elrendezett dokumentum vehető igénybe helyben használatra. Hozzáférést biztosítunk a KRE adatbázisához (E-Corvina Online katalógus) az EISZ és az EBSCO adatbázisaihoz. Egyéb szolgáltatásaink: általános és szakirodalmi tájékoztatás, térítés ellenében: nyomtatás, fénymásolás. (A szolgáltatáshoz regisztráció és előzetes egyenlegfeltöltés szükséges. Részletek: kre.printelek.hu)

A tanévben nyitva tartó könyvtár 60 férőhellyel és 7 számítógéppel várja az olvasókat. Szolgáltatásai beiratkozás (ingyenes) után vehetők igénybe.

Bővebb információ a Könyvtárhasználati Szabályzatban, illetve a www.kre.hu - Állam- és Jogtudományi Kar – Szolgáltatások/Könyvtár menüpontban található).

Elérhetőség: +36 1 370 8601/128
ajk.konyvtar@kre.hu

Nyitvatartás:

Hétfő	8:30-16:30
Kedd	8:30-13:30
Szerda	8:30-16:30
Csütörtök	8:30-13:30
Péntek	8:30-16:30
Szombat	9:00-13:00

A Könyvtár a tanítási szünetekben zárva tart.

AZ ENERGETIKAI ÉS TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK SZAKJOGÁSZ (LL.M.) SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

Kinek ajánljuk a képzést:

A képzésre minden olyan jelentkezőt várunk, aki – amellet, hogy az előirt felvételi feltételeknek megfelel – energetikai területen foglalkozó vállalkozásoknál vagy energetikai területtel foglalkozó közigazgatási szervnél kíván jogi munkakört betölteni.

- 1. A szakirányú továbbképzési szak megnevezése:** energetikai és természeti erőforrások szakjogász szakirányú továbbképzési szak
- 2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:** energetikai és természeti erőforrások szakjogász
- 3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:** jogi képzési terület
- 4. A felvétel feltételei:**

Jogász mesterképzési szakon osztatlan képzésben vagy korábbi egyetemi szintű képzésben szerzett oklevél, továbbá egy idegen nyelvből legalább középfokú (B2), komplex típusú, államilag elismert nyelvvizsga, illetve ezekkel egyenértékű érettségi bizonyítvány
- 5. A képzés időtartama és formája:** 3 félév, a képzés őszi félévben indul.

Munka melletti, levelező munkarendű képzés, az oktatás pénteken 12 óra után, illetve szombati napokon zajlik.
- 6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 90 kredit
- 7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerezhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:**

Elsajátítandó kompetenciák:

- az energetikai jogi és energiaszabályozási ismeretek alkalmazásához szükséges tudás megszerzése;
- a természeti erőforrások hatékony felhasználására vonatkozó tudás elsajátítása;
- az energiajog nemzetközi vetületeinek megismerése és alkalmazásának készsége;
- az energetika közigazgatási kereteinek elsajátítása

- az energiajog területén felmerülő szerződések és kötelmi viszonyok megismerése és gyakorlatban történő alkalmazása.

Tudáselemek, megszerezhető ismeretek:

A szakirányú továbbképzésben résztvevők

- elsajátítják az energetikai és az energiajog főbb szabályozási kereteit mind nemzetközi, mind hazai szinten;
- betekintést nyernek a villamos energia, a földgáz és a megújuló energiák szabályozásának a világába;
- elsajátítják az energetikához kapcsolódó nemzetközi rendszerekhez és az energiapolitikához kapcsolódó főbb ismereteket is, a természeti erőforrások hatékonyabb felhasználása céljából.

Személyes képességek fejlesztése:

- lényeglátás és kreativitás;
- megalapozott ismeretekre épülő elemzésekre történő felkészülés önálló szakmai vélemény kialakításának képessége;
- problémaközpontú szemléletmód és gyakorlati problémamegoldást kereső megközelítés;
- szakmai szempontú módszeres feladatkezelés.

A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A képzésben végzettek alkalmassá válnak arra, hogy energetikával foglalkozó gazdasági társaságoknál (például energiakereskedelmi engedélyeseknél), valamint a közszférában energetikával foglalkozó szakterületeken (például szabályozó hatóságoknál) helyezkedjenek el.

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 116. § (5) bekezdése értelmében a szakirányú továbbképzésben oklevelet szerzettek a „Legum Magister” vagy „Master of Laws” (rövidítve: LL.M.) cím használatára jogosultak.

8. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök, és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditérték

Alapozó ismeretek: 25 kredit

Energiajogi alapismeretek, energiapolitikai alapismeretek, versenyjogi alapismeretek, projektmenedzsment.

Szakismeretek: 35 kredit

Szektorális szabályozás, energiapiaci szerződések, a szabályozás közjogi keretei, nemzetközi energiapolitikai ismeretek, az energia szerepe a külkapcsolatokban, fogyasztóvédelem, nemzetközi vitarendezési ismeretek, záróvizsga-konzultáció.

9. A szakdolgozat kreditértéke: 30 kredit

JELENTKEZÉS

Jelentkezés módja:

Kizárólag elektronikusan, a szakirányú továbbképzések oldalán található jelentkezési felület kitöltésén keresztül történik:

<https://ajk.kre.hu/index.php/992-energetikai-es-termeszeti-eroforrasok-szakjogasz-szakiranyu-tovabbkepzesi-szak.html>

Önköltség díja:

1. félév: 240.000,- Ft

2. félév: 240.000,- Ft

3. félév: 90.000,- Ft

A képzés díját a munkáltató átvállalhatja.

Regisztrációs díj:

Összege: 6.000,-Ft. A regisztrációs díj befizetéséről szóló igazolást a jelentkezésnél csatolni szükséges.

További információk: <https://ajk.kre.hu/index.php/tk-felveteli-informaciok>

A TANÉV RENDJE

A tanórák megtartására 10-12 hetes szorgalmi időszak áll rendelkezésre, amelyet a vizsgák letételére szolgáló 6 hetes vizsgaidőszak követ.

Az oktatás a pénteki és a szombati napokon történik a következő rendben:

PÉNTEKEN

- 15:00 és 16:30 között (2x45 perc)
- 16:45 és 18:15 között (2x45 perc)
- 18:30 és 20:00 között (2x45 perc)

SZOMBATON

- 8:00 és 9:30 között (2x45 perc)
- 9:45 és 11:15 között (2x45 perc)
- 11:30 és 13:00 között (2x45 perc)
- 13:15 és 14:45 között (2x45 perc)
- 15:00 és 16:30 között (2x45 perc)

Az oktatás helyszíne:

Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának „A” épülete
(1042 Budapest, Viola utca 2-4.)

Az Egyetem elkülönített parkolóval rendelkezik, amelyet az Oktatók és Hallgatók számára egyaránt rendelkezésre bocsát.

A KÉPZÉS OKTATÓI

OKTATÓ	MUNKAHELY, ELÉRHETŐSÉG
Dr. Baratta Ágnes vezető tanácsadó	Lexcellence Európai Közösségi Jogi és Szabályozási Tanácsadó Kft. baratta.agnes@lexcellence.hu
Dr. Boksay Katalin Ágnes	boky09@googlemail.com
Prof. Dr. Boóc Ádám Ph.D intézetvezető, tanszékvezető, egyetemi tanár	KRE-ÁJK Magánjogi Tudományok Intézete Polgári Jogi Tanszék booc.adam@kre.hu
Dr. Fazekas Orsolya ügyvéd, nukleáris jogi szakjogász	orsolya.fazekas@t-email.hu
Dr. Gordos Péter Ph.D egyetemi adjunktus	MOL Nyrt, KRE-ÁJK Gazdaság-és Vezetéstudományi Intézet pgordos@mol.hu ; gordos.peter@kre.hu
Dr. Gyüre Annamária Csilla Ph.D egyetemi adjunktus	KRE-ÁJK Polgári Jogi és Római Jogi Tanszék gyure.annamaria.csilla@kre.hu
Kiss Csaba Attila vezérigazgató	MVM ESCO Zrt. csaba.kiss@eurencon.com
Kovács Pál vezérigazgatói főtanácsadó	MVM Paksi Atomerőmű Zrt. kovacsp@npp.hu
Prof. Dr. Lóth László nyugalmazott egyetemi docens	KRE-ÁJK Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet loth.laszlo@kre.hu
Prof. Dr. habil. Miskolczi-Bodnár Péter dékán, tanszékvezető, egyetemi tanár	KRE-ÁJK Kereskedelmi Jogi és Pénzügyi Jogi Tanszék miskolczi.bodnar.peter@kre.hu
dr. Németh András	Paks II Atomerőmű Zrt. nemeth.andras@paks2.hu
dr. Szentkúti Dániel HR- és Jogi Igazgató	BIS Hungary Ltd. daniel.szentkuti@bishungary.hu
Prof. Dr. habil. Szuchy Róbert PhD rektorhelyettes, egyetemi tanár	KRE-ÁJK Magánjogi Tudományok Intézete Polgári Jogi Tanszék szuchy.robort@kre.hu
Dr. Tóth András Ph.D tanszékvezető, egyetemi docens	KRE-ÁJK Infokommunikációs Jogi Tanszék toth.andras@kre.hu

MINTATANTERV

Ssz.	Tantárgy megnevezése	Tantárgy kódja	Meghirdetés féléve	Félévi óraszám (előadás / szeminárium)		Félévi óraszám összesen	Kredit	Számonkérés módja
				ea.	szem.			
1	A megújuló energiapiac működése és szabályozása	AJ ESZJL180107 K	1. félév	8		8	4	kollokvium
2	Energetikai versenyjog	AJ ESZJL180105 K	1. félév	8		8	4	kollokvium
3	Energiajogi és energiaipari alapismeretek	AJ ESZJL180101 K	1. félév	6		6	3	kollokvium
4	Hálózatos iparágak gazdaságtana	AJ ESZJL180108 K	1. félév	5	4	9	4	gyakorlati jegy
5	Szektorális szabályozás - földgázpiaci szabályozás	AJ ESZJL180103 K	1. félév	8		8	4	kollokvium
6	Szektorális szabályozás - távhőpiaci szabályozás	AJ ESZJL180104 K	1. félév	8		8	4	kollokvium
7	Szektorális szabályozás - Villamosenergiapiaci szabályozás	AJ ESZJL180102 K	1. félév	8		8	4	kollokvium
8	Szerződések az energiapiacra	AJ ESZJL180106 K	1. félév		5	5	3	gyakorlati jegy
I. félév összesen				51	9	60	30	
9	Az energiajog és a természeti erőforrások közigazgatási keretei	AJ ESZJL180201 K	2. félév	8		8	4	kollokvium
10	Energetika és a fogyasztóvédelem	AJ ESZJL180208 K	2. félév	4	2	6	4	kollokvium
11	Energetikai projektek menedzsmentje	AJ ESZJL180202 K	2. félév		8	8	4	gyakorlati jegy
12	Energetikai vitarendezés és választottbíráskodás	AJ ESZJL180204 K	2. félév	4	4	8	4	gyakorlati jegy
13	Energiahatékonyság és intelligens rendszerek	AJ ESZJL180207 K	2. félév	4	4	8	3	kollokvium
14	Energiapolitika és környezetvédelem	AJ ESZJL180203 K	2. félév	8		8	4	kollokvium
15	Nemzetközi energiapolitika	AJ ESZJL180205 K	2. félév	8		8	4	kollokvium
16	Nukleáris energia szabályozása	AJ ESZJL180206 K	2. félév	6		6	3	kollokvium

II. félév összesen			42	18	60	30	
Szakdolgozat konzultáció		3. félév		20	20	30	beszámoló
Záróvizsga felkészítő		3. félév	10		10	0	aláírás
III. félév			10	20	30	30	
Összesen		-	103	47	150	90	-

TANTÁRGYI ISMERTETŐ

I. FÉLÉV

A megújuló energiapiac működése és szabályozása

A tantárgy megnevezése - (angolul): Renewable energy market regulation

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Polgári Jogi és Római Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 8 óra előadás

Ajánlott félév: páratlan

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték: 4

Tantárgy kódja: AJ ESZJL180107K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. habil. Szuchy Róbert PhD

Oktató(k): Dr. Gyüre Annamária Csilla Ph.D

Értékelés módja: kollokvium

A tantárgy szakmai elsajátításának célja: A szakirányú továbbképzési szakképzés célja, hogy a résztvevők elsajátítsák az energetikai és az energiajog főbb szabályozási kereteit mind nemzetközi, mind hazai szinten. A képzés segítségével a hallgatók betekintést nyernek a villamos energia, a földgáz és a megújuló energiák szabályozásának a világába. Egyúttal a képzés részét képezi az energetikához kapcsolódó nemzetközi rendszerek és energiapolitikához kapcsolódó főbb ismeretek elsajátítása is, a természeti erőforrások hatékonyabb felhasználása céljából.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

1. **A megújuló energia szabályozásának alapjai és az uniós megújuló energiaszabályozás** (szabályozási szerkezet, alapfogalmak, nemzetközi trendek)
2. **A megújuló energiaforrások támogatására vonatkozó uniós szabályozás** (2009/28/EK irányelv előírásai, támogatási alapok)

3. **A megújuló energiaforrások hazai szabályozása és támogatási rendszere (KÁT, prémium támogatási rendszer)**

4. **A megújuló energiaforrások egyes hazai jogi előírásai**

Az értékelés módszere: írásbeli vizsga, 1-5-ös skálán terjedő érdemjegy

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- Órai előadások anyaga

Kötelező irodalom:

- Olajos István: Támogatási rendszereink és a megújuló energiák, Miskolci Egyetem, Miskolc, 2012.
- Fodor László: Klímavédelem az energiajogban – szabályozási modellek Németországból, Wolters Kluwer Kiadó, Budapest, 2014.

Ajánlott irodalom:

- Olajos István: A megújuló energiaforrások és a kapcsolt energiatermelés, In: Nagy Zoltán et al., Környezetjog II.: Tanulmányok a környezetjogi gondolkozás köréből, Novotni Alapítvány, Miskolc, 2010.
- Fodor László: Egy sikertörténet – a megújuló energiák terjedésének ösztönzése Németországban, Közjogi Szemle, 2013.
- J. Ohms, Martin: Recht der Erneuerbaren Energien, Verlag C. H. Beck München, 2014.
- Fodor László: Az okos mérés előírásai a villamos energia-szektorban, Iustum, aequum, salutare, 2016.

Energetikai versenyjog

A tantárgy megnevezése (angolul): Energy Competition Law

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Infokommunikációs Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 8 óra előadás

Ajánlott félév: páratlan

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték: 4

Tantárgy kódja: AJ ESZJL180105K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Tóth András Ph.D

Oktató(k): Dr. Tóth András Ph.D, Dr. Baratta Ágnes

Értékelés módja: kollokvium (írásbeli)

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A szabályozott iparágak – így a földgáz- és villamosenergia-ipar – ágazati jogszabályi környezetének meghatározó részét alkotják a verseny ösztönzésének és védelmének *ex-ante* szabályozási eszközei, mint a tevékenységek szétválasztása (TSO, DSO unbundling), a TPA (harmadik felek közcélú hálózatokhoz való nyílt hozzáféréseinek feltételei), a források és kapacitások aukciós (vagy egyéb átlátható) értékesítésének kötelezettségei, stb. A hazai szabályozási mozgásteret is nagyrészt meghatározó, zömmel belső piaci jogalapon elfogadott EU jogi követelményrendszert az állami támogatások joga, a tagállamokat az uniós versenyjog érvényesülésével összefüggésben terhelő kötelezettségek, a fúziókontroll rendelet és az ágazat speciális közbeszerzési szabályozása egészíti ki. Az energetikai versenyjog így a hagyományos, vállalkozásokra alkalmazandó *ex-post* versenyjogi szabályrendszer mellett olyan alapvető fontosságú jogintézményeket foglal magába, amelyek megismerése és a szabályozási célok összefüggéseiben való megértése elengedhetetlen az energetikai ágazat működésének, jogszabályi kereteinek értelmezéséhez.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)képességek és (rész)kompetenciák leírása:

Ex-ante versenyvédelmi szabályozás főbb jogintézményei és eszközei az EU jogában és a hazai földgáz- és villamosenergia-ipari szabályozásban:

- A verseny kialakítását, ösztönzését és védelmét szolgáló *ex-ante* szabályozási eszközrendszer a földgázipar és a villamos energia ipar belső piaci EU szabályozásában (unbundling, TPA, kapacitások átlátható értékesítése stb.) és a kivételek versenyvédelmi eszközrendszerrel alkotott összefüggései (egyetemes szolgáltatás, közszolgáltatási kivételszabály, új infrastruktúra mentesítés) az EU ágazati belső piaci joganyagában és a hazai szabályozásban;
- Állami támogatások joga és érvényesülése az energiaszektorban (EUMSZ 107(1) cikk, releváns kivételek, alapvető intézményi és eljárási szabályok, környezetvédelmi és energetikai iránymutatás, GBER, legfontosabb energetikai állami támogatásos jogesetek az EU Bíróság gyakorlatában)
- Az EUMSZ 106 és 102 cikkeinek együttes olvasatából származó követelmények, DEI ítélet
- Az energetikai ágazatra vonatkozó közbeszerzési szabályozás alapjai
- A fúziókontroll rendelet alapvető szabályai és alkalmazása energetikai ügyekben

A vállalkozásokra vonatkozó (klasszikus, ex-post) versenyjog szabályai és energiaszektorban való alkalmazása:

Bevezető: az EU vállalati versenyjoga (fúzió vagy megállapodás? - C-248/16 *Austria Asphalt*)

Versenyjogi jogalkalmazás fókuszai az energetikai piacokon:

- Gázdesztinációs korlátozások (Gazprom, Eon/GDF Suez, ENI/ENEL/GDF, bolgár energia holding)
- Infrastruktúra korlátozások („versenyjogi szabályozás” a liberalizált energia piacokon)
- Ügyfél korlátozások (Distrigaz)
- Ügyfél adatbázisokhoz hozzáférés (GDF Suez)
- 106. cikk (DEI ügy)

Energetikai projektek versenyjogi vonatkozásai:

- Ágazati TPA mentesítések és versenyjog
- Új infrastruktúra/kapacitás (Viking, MEGAL, Synergen)
- Hosszú távú kizárólagos szerződések (Gas Natural/Endesa, Synergen, Distrigaz)
- Befektetések támogatása versenykorlátozással:
- Közös értékesítés (GFU, DUC, Nyugat-írországi gázmezők)

- Kizárólagos/fenntartott használat (*Viking Cable*)
- Hosszú távú vevői lekötés (*Gas Natural/Endesa*)

Az értékelés módszere: írásbeli, 1-5-ös skálán terjedő érdemjegy

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Tóth András: A legújabb európai versenyjogi fejlemények az energetikai szektorban, kézirat

Kötelező irodalom:

Tóth András: A legújabb európai versenyjogi fejlemények az energetikai szektorban, kézirat

Ajánlott irodalom:

European Commission (Energy/Topics/Markets and consumers/) Market legislation
<https://ec.europa.eu/energy/en/topics/markets-and-consumers/market-legislation>

Bizottsági közlemény az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett állami támogatás fogalmáról (2016/C 262/01), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719(05)&from=EN)

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE Iránymutatás a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról (2014/C 200/01), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0628\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0628(01)&from=EN)

Bizottság kontra DEI ítélet, C-553/12 P, EU:C:2014:2083,
http://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?doclang=HU&text=&pageIndex=0&part=1&mode=lst&docid=155109&occ=first&dir=&cid=620581

Az Európai Parlament és a Tanács 2014/25/EU irányelve (2014. február 26.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről, HL L 94., 2014.3.28., 243—374. o.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1533833964109&uri=CELEX%3A32014L0025>

Fúziókontroll rendelet (A Tanács 139/2004/EK rendelete a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről, HL L 24., 2004.1.29., 1—22. o.)
<http://ec.europa.eu/competition/mergers/legislation/regulations.html>

Energiajogi és energiaipari alapismeretek

A tantárgy megnevezése - (angolul): Introduction to the energy law and to the energy industry

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Kereskedelmi Jogi és Pénzügyi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 6 óra előadás

Ajánlott félév: páratlan

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték: 3

Tantárgy kódja: AJ ESZJL180101K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. habil. Szuchy Róbert PhD

Oktató(k): dr. Fazekas Orsolya

Értékelés módja: kollokvium (írásbeli)

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

Az energiajogi és energiaipari tantárgy képzési célja, hogy a résztvevők számára – bevezető kurzusként és orientációs jelleggel – alapot adjon a teljes képzés további tantárgyainak elsajátításához. A tantárgy segítségével a hallgatók megismerkednek az energiaszektor szereplőivel, működésének műszaki, fizikai és gazdasági hátterével, valamint a szabályozás és működés alapfogalmainak jelentésével. Egyúttal a képzés részét képezi a szektor szereplőinek alaptevékenységei, kötelezettségeik, valamint az alapvető gazdasági összefüggések.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

A képzés keretében a hallgatók megismerkednek – többek között - a Nemzeti Energia Stratégia villamosenergiára és földgázra vonatkozó rendelkezéseivel, a villamosenergia és földgázpiac szerkezetével és főbb szereplőivel, a villamosenergia és földgázpiacra vonatkozó főbb jogszabályok lényeges rendelkezéseivel, valamint a kapcsolódó főbb hatósági hatáskörökkel. A képzés részét képezi a villamosenergia és földgázpiac működési modelljének ismertetése.

Az értékelés módszere: az 1-5-ös skálán szerezhető érdemjegy

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: Az oktató által a hallgatók rendelkezésére bocsátott ppt.-k.

Kötelező irodalom:

- Fazekas Orsolya (szerk.): A magyar villamosenergia szektor működése és szabályozása I. (Budapest 2010, Complex)
- Az oktató által a hallgatók rendelkezésére bocsátott anyagok.

Ajánlott irodalom:

- Fazekas Orsolya (szerk.): A magyar villamosenergia szektor működése és szabályozása I. (Budapest 2010, Complex)
- Fazekas Orsolya (szerk.): A magyar földgáz szektor működése és szabályozása I. (Budapest 2014, Complex)
- Nemzeti Energiastratégia 2030
- A Nemzeti Energiastratégia 2030 Gazdasági Hatáselemzése (Regionális Energiagazdasági Kutatóközpont 2011)
- KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS a Nemzeti Energiastratégia 2030-ig, kitekintéssel 2050-re c. dokumentum STRATÉGIAI KÖRNYEZETI VIZSGÁLATÁHOZ (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, 2011)
- Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Terv 2010-2020
- 2013. évi XXII. törvény a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról
- 2007. évi LXXXVI. törvény a villamos energiáról
- 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- 2008. évi LXX. törvény a villamos energiával összefüggő egyes kérdésekről
- 389/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet a megújuló energiaforrásból vagy hulladékból nyert energiával termelt villamos energia, valamint a kapcsolatosan termelt villamos energia kötelező átvételéről és átvételi áráról
- 382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet a villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról
- 4/2011. (I. 31.) NFM rendelet a villamosenergia egyetemes szolgáltatás árképzéséről
- 2008. évi XL. törvény a földgázellátásról
- 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény rendelkezéseinek végrehajtásáról
- 2006. évi XXVI. törvény a földgáz biztonsági készletezéséről

- 70/2016. (XII. 29.) NFM rendelet a földgázpiaci egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódó hatósági árak képzésének keretszabályairól
- www.mekh.hu

Hálózatos iparágak gazdaságtana

A tantárgy megnevezése - (angolul): Economy of network industries

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Gazdaság-és Vezetéstudományi Intézet

Tantárgy típusa: előadás és gyakorlat

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 9 óra (5 óra előadás + 4 óra szeminárium)

Ajánlott félév: páratlan

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték: 4

Tantárgy kódja: AJ ESZJL180108K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. Lóth László

Oktató(k): Dr. Gordos Péter Ph.D

Értékelés módja: gyakorlati jegy

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A résztvevők megismerkednek az energetikai iparág alapvető fogalmaival, természettudományos és műszaki jellemzőivel. Betekintést nyernek az energetikai természetes monopóliumok optimális szabályozásának közgazdasági összefüggéseibe, mellyel képessé válnak többek között az árszabályozás megértésére.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

- Energiagazdaságban alkalmazott legfontosabb alapfogalmak bevezetése.
- A magyar energiapolitika fejlődéstörténete, legfontosabb célkitűzései.
- Az energiapolitika három pillére a gyakorlatban.
- A szabályozási közgazdaságtan vizsgálati tárgyának, céljának és eszközeinek megismerése.
- A természetes monopólium jellegzetességei és jóléti vonatkozásainak vizsgálata.
- Nem szabályozott és szabályozott vállalat magatartásának feltárása.
- Vállalati magatartás megismerése rate-of-return és return-on-cost szabályozások során. Ramsey-árazás kérdései.

- Több elemű tarifák jóléti hatásainak vizsgálata. Időben változó tarifák jellemzői.

Az értékelés módszere: Az 1-5-ös skálán szerezhető érdemjegy

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Az órai előadások anyagai.

Kötelező irodalom:

Az előadáson közzétett oktatási segédanyagok

Szektorális szabályozás - földgázpiaci szabályozás

A tantárgy megnevezése - (angolul): Sectoral regulation – regulation of the natural gas market

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Kereskedelmi Jogi és Pénzügyi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 8 óra előadás

Ajánlott félév: páratlan

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték: 4

Tantárgy kódja: AJ ESZJL180103K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. habil. Szuchy Róbert PhD

Oktató(k): Kiss Csaba Attila

Értékelés módja: kollokvium (írásbeli)

A tantárgy szakmai elsajátításának célja: A képzés célja a földgázpiaci szabályozás jogi és gazdasági aspektusainak áttekintése. A tárgy kiterjed az Európai Unió, továbbá a hazai szabályok és stratégiák átfogó vizsgálatára. Továbbá a hatályos keretrendszert részletesen vizsgálja.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

1. óra: AZ EU energiapolitikájának és Magyarország energiastratégiájának közös feldolgozása

Az Energy 2020, az energiaunióra vonatkozó csomag és a Földgáz Irányelv (2009/73/EK) feldolgozása, figyelemmel arra, hogy az Energiajogi és Energiaipari Alapismeretek illetve a Villamosenergia-piaci Szabályozás tantárgyak szintén ezekből a dokumentumokból indulnak ki. Az órán áttekintjük a magyar energiapolitika sajátosságait, és a legfontosabb intézmények és vállalatok (kormány, MEKH, MVM, FGSZ, NKM, Bányászati Hivatal) szerepét.

2. óra: Árszabályozás - (11/2016 (XI.14.) MEKH rendelet a földgáz rendszerhasználati díjak alkalmazásának szabályairól; 13/2016 (XII.20.) MEKH rendelet a földgáz

rendszerhasználati díjak alkalmazásának szabályairól; 3/2018 (VI.1.) MEKH rendelet a földgáz rendszerhasználati díjak meghatározásának keretszabályairól.

Az órán áttekintjük a gázszolgáltatás hatályos szabályozását, a magyar árszabályozás legfontosabb elemeit, valamint a külföldi példákat. A hallgatók elsajátítják az árazás alapfogalmait, a díjelemek összetevőit, és megismerkednek az egyetemes szolgáltatás speciális szabályaival.

3. óra: Ellátásbiztonság, válsághelyzeti kezelés - Földgáz ellátásbiztonsági Rendelet (994/2010/EU); 296/2015 (X.13.) Korm. rendelet a földgázkereskedő lehetetlenüléséről; 2006. évi XXVI. Törvény a Földgáz biztonsági készletezéséről (Fkbt.); 265/2009 (XII.1.) Korm. rendelet a földgázvételezés korlátozásáról, a földgáz biztonsági készlet felhasználásáról.

Az óra során áttekintjük az EU és Magyarország ellátásbiztonságának stratégiáit, és összehasonlítjuk a meglévő jogszabályi kereteket. Áttekintjük a válsághelyzeti kezelésre vonatkozó terveket és lehetőségeket. Részletesen megvizsgáljuk a magyar válságkezelési szabályokat.

4. óra: Hálózati szabályzatok 1. (Network Codes); ÜKSZ

A hallgatók megtanulják az ACER és a MEKH, valamint a DG Energy szerepét a szabályozásban. Összehasonlítjuk az EU NC és az ÜKSZ logikáját. Betekintést nyernek az FGSZ az elosztók illetve a tárolók munkájába és speciális szabályozásába.

5. óra: Hálózati szabályzatok 2. - Földgázszállító vezetékekhez történő hozzáférésről szóló Rendelet (715/2009/EK); Kapacitásallokációs mechanizmusok (CAM NC) (984/2013/EU Rendelet); Szűkületkezelési eljárások (2015/715/EU Határozat); Interoperabilitás és adatcsere (2015/703/EU Rendelet); ÜKSZ.

Az óra során részletesen összehasonlítjuk az EU rendeletek illetve a GET, GET Vhr. és az ÜKSZ szabályozását.

6. óra: Hálózati szabályzatok 3. - Rendszeregyensúlyozás (BAL NC) (312/2014/EU Rendelet); ÜKSZ.

Az óra során áttekintjük a rendszeregyensúlyozás szabályait és az alternatív lehetőségeket. Megtanuljuk az FGSZ és a CEEGEX, valamint a nagykereskedők szerepét a rendszeregyensúly fenntartásában.

7. óra: Nagykereskedelmi Energiapiacok Átláthatóságáról Szóló Rendelet (REMIT) (1227/2011/EU)

Az órán áttekintjük a REMIT szabályozás elméleti és gyakorlati hátterét.

8. óra: Földgázvezetékek létesítése; 2008. év XL. törvény a földgázellátásról (GET); 2008. év XL. törvény a földgázellátásról (GET)

Az órán feldolgozzuk a földgázvezetékek létesítéséhez szükséges jogszabályokat, és elemezzük az LNG valamint a tranzitvezetékek létesítésének jogi nehézségeit.

Szektorális szabályozás - távhőpiaci szabályozás

A tantárgy megnevezése - (angolul): Sectoral regulation – regulation of the district heating market

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Kereskedelmi Jogi és Pénzügyi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 8 óra előadás

Ajánlott félév: páratlan

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték: 4

Tantárgy kódja: AJ ESZJL180104K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. habil. Szuchy Róbert PhD

Oktató(k): dr. Fazekas Orsolya

Értékelés módja: kollokvium (írásbeli)

A tantárgy szakmai elsajátításának célja: A távhőpiaci szabályozás tantárgy képzési célja az, hogy a résztvevők elsajátítsák a magyar távhő-szektor főbb műszaki, jogi és igazgatási szabályozási kereteit, működési elveit, megismertessék velük ezek esetleges problematikus elemeit és a gyakorlati aspektusokat. A képzés részét képezi a hőenergia-politika rövid ismertetése, valamint azoknak a kihívásoknak az ismertetése, amelyekkel jelenleg szembe néz a magyar távhő-szektor.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása: A képzés keretében a hallgatók megismerkednek – többek között - a Nemzeti Energia Stratégia és a Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Terv 2010-2020 hőenergiára vonatkozó rendelkezéseivel, a távhőpiac szerkezetével és főbb szereplőivel, a távhőpiacra vonatkozó főbb jogszabályok lényeges rendelkezéseivel, valamint a kapcsolódó főbb hatósági hatáskörökkel.

Évközi tanulmányi követelmények: előadáson való részvétel

Az értékelés módszere: Az 1-5-ös skálán szerezhető érdemjegy.

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: Az oktató által a hallgatók rendelkezésére bocsátott ppt.-k.

Kötelező irodalom:

Az oktató által a hallgatók rendelkezésére bocsátott ppt.-k, órai tansegédletek

Ajánlott irodalom:

- Nemzeti Energiastratégia 2030
- A Nemzeti Energiastratégia 2030 Gazdasági Hatáselemzése (Regionális Energiagazdasági Kutatóközpont 2011)
- KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS a Nemzeti Energiastratégia 2030-ig, kitekintéssel 2050-re c. dokumentum STRATÉGIAI KÖRNYEZETI VIZSGÁLATÁHOZ (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, 2011)
- Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Terv 2010-2020
- A távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény
- 57/2005. (VIII.15.) Korm. Rendelet a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény végrehajtásáról
- 2008. évi LXVII. törvény a távhőszolgáltatás versenyképesebbé tételéről
- 50/2011. (IX. 30.) NFM rendelet a távhőszolgáltatónak értékesített távhő árának, valamint a lakossági felhasználónak és a külön kezelt intézménynek nyújtott távhőszolgáltatás díjának megállapításáról
- 51/2011. (IX. 30.) NFM rendelet a távhőszolgáltatási támogatásról
- Korényi Zoltán – Tolnai Béla: Az áramlás - és hőtechnika nagyjai, életrajzi gyűjtemény (Műegyetemi Kiadó, Budapest, 2007)
- Büki Gergely: Kapcsolt energiatermelés (Műegyetemi Kiadó, Budapest, 2007)
- David JC Mackay: Fenntartható energia mellébeszélés nélkül (Vertis Zrt., Typotex Kiadó Kft., Budapest, 2011)
- www.euroheat.org

Szektorális szabályozás - Villamosenergiapiaci szabályozás

A tantárgy megnevezése - (angolul): Sectoral regulation – regulation of the electricity market

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Kereskedelmi Jogi és Pénzügyi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 8 óra előadás

Ajánlott félév: páratlan

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték: 4

Tantárgy kódja: AJ ESZJL180102K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. habil. Szuchy Róbert PhD

Oktató(k): Dr. Németh András

Értékelés módja: kollokvium (írásbeli)

A tantárgy szakmai elsajátításának célja: A villamosenergia piac szabályozás tantárgy képzési célja az, hogy a résztvevők elsajátítsák a magyar villamosenergia szektor főbb szabályozási kereteit, működési elveit, megismertessék velük ezek esetleges problematikus elemeit és a gyakorlati aspektusokat.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

- A villamos-energia szabályozás története
- Az európai unió villamos energia szabályozása, az Európai Unió szabályozási csomagjai
- A magyar villamosenergia szabályozás áttekintése (Vet., Vet. Vhr.)
- A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal szervezete és működés
- A villamosenergia-termelés, -átvitel és -elosztás
- A villamosenergia- kereskedelem
- A villamosenergia-felhasználók
- Szerződések a villamosenergia-piacon

Az értékelés módszere: Az 1-5-ös skálán szerezhető érdemjegy.

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Az oktató által a hallgatók rendelkezésére bocsátott ppt.-k és /vagy segédanyagok

Kötelező irodalom:

Fazekas Orsolya (szerk.): A magyar villamosenergia-szektor működése és szabályozása I., Komplex Kiadó, Budapest, 2010.

Árva Zsuzsanna: Energiapolitika, NKE, Budapest, 2014.

Az oktató által a hallgatók rendelkezésére bocsátott ppt.-k, órai tansegédletek

Ajánlott irodalom:

Kengyel Ákos (szerk.): Az Európai Unió közös politikái, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2010

Szerződések az energiapiacon

A tantárgy megnevezése - (angolul): Contracts in the energy market

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Kereskedelmi Jogi és Pénzügyi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: szeminárium (gyakorlat)

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 5 óra szeminárium

Ajánlott félév: páratlan

Meghirdetés féléve: 1. félév

Kreditérték: 3

Tantárgy kódja: AJ ESZJL180106K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. habil. Szuchy Róbert PhD

Oktató(k): dr. Szentkúti Dániel

Értékelés módja: gyakorlati jegy

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

Minden órán gyakorlati szempontból közelítjük meg a jellemző szerződéstípusokat, melyhez a kötetmi jogi alapismeretek és háttér előzetes ismerete nélkülözhetetlen. A képzés célja a szerződéstípusok beazonosítása, gazdasági-üzleti okainak megértése, a szerződéses kockázatok felmérése és kezelésük megértése. A szerződéstípusok áttekintésén keresztül az energiapiaci működés rendszere is bemutatásra kerül. A tantárgy magában foglalja a kialakulóban lévő szabályozási területek (e-mobility, e-storage) lehetséges szerződéses rendszereire vonatkozó kitékintést is.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

1. óra: Bevezetés - szektorális szabályozás lényegi elemei és egyes szerződéstípusok áttekintése (villamosenergia-piac, földgáz-piac, távhő-piac, hálózati infrastrukturális alapok az egyes szektorokban)

2. Villamosenergia-piaci szerződéstípusok: VAM-ok, VEASZ-ok, hálózathasználati szerződések (átviteli- és elosztóhálózati), mérlegkör-csatlakozási szerződés, villamosenergia-kereskedelmi szerződések, felhasználói szerződések (csatlakozási pont)

3. Földgáz-piaci szerződéstípusok: kutatási-termelési tevékenységhez kapcsolódó szerződések, földgázszállítói infrastruktúra használatához kapcsolódó szerződések (shipping), tárolói szolgáltatási szerződéses elemek, földgázelosztás- és kereskedelem szerződéseinek specifikumai

4. Távhő piaci szerződések (termelés és értékesítés), megújuló energia-piacokhoz kapcsolódó szerződéstípusok sajátos rendelkezései (KÁT, METÁR értékesítés), e-mobility és villamosenergia-tárolásra vonatkozó szerződések kihívásai

5. Energia-ipari infrastruktúrák műszaki szolgáltatásaihoz, tervezett karbantartáshoz kapcsolódó szerződések jellemzői, az energiapiacokhoz kapcsolódó bírósági és hatósági esetek és gyakorlati feladatok megoldása az előző órákon elhangzott ismeretek alapján, kérdések és válaszok

Évközi tanulmányi követelmények: szemináriumon való részvétel

Az értékelés módszere: gyakorlati feladatok megoldása

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Gerse Károly: Villamosenergia-piacok, 2014, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gépészmérnöki Kar

Az órákat megelőzően az adott témához kapcsolódó szakcikkek megjelölésre kerülnek majd, ennek előzetes átolvasása az órán való aktív részvétel feltétele.

Ajánlott irodalom:

Szektorális jogszabályok ismerete (Vet., Get., Távhő tv., Ptk. és kapcsolódó végrehajtási rendeletek)

TANTÁRGYI ISMERTETŐ

II. FÉLÉV

Az energiajog és a természeti erőforrások közigazgatási keretei

A tantárgy megnevezése - (angolul): Public Administrational Frames of Energy Law and Regulation of Natural Resources

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Közigazgatási Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 8 óra előadás

Ajánlott félév: 2. félév

Meghirdetés féléve: páros

Kreditérték: 4

Tantárgy kódja: AJ ESZJL180201K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs

Oktató(k): Dr. Boksay Katalin Ágnes

Értékelés módja: Kollokvium

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A tantárgy teljesítésével a hallgatók megismerkedhetnek az energiaszabályozáshoz kapcsolódó hazai közigazgatási intézményrendszerrel, továbbá azokkal a hatáskörökkel, amelyek a szóban forgó intézményrendszer működéséhez szükségesek.

Rövid tantárgyprogram, a megszerzhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)képességek és (rész)kompetenciák leírása:

1. Az energetikai igazgatás alapvető ágazati jellemzői;
2. A hazai energiaügyi politika főbb irányvonalai;
3. Gáz- és villamosenergia-igazgatás;
4. Atomenergia-igazgatás;
5. Bányászati igazgatás;
6. Környezetvédelmi igazgatás;
7. Természetvédelmi igazgatás;

8. Tulajdonjog-korlátozások az iparigazgatásban.

Évközi tanulmányi követelmények:

A tantárgy teljesítése évközi követelmény teljesítésével is történhet, amely egy, a tárgyfelelőssel egyeztetett témakörben megírt, legalább fél szerzői ív terjedelmű, tudományos igényű elkészített dolgozat lehet.

Az értékelés módszere: írásbeli vagy szóbeli vizsga, 1-5. skálán terjedő érdemjegy

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Az előadáson elhangzottak.

Kötelező irodalom:

Iparigazgatás in: Lapsánszky A. (szerk.), Közigazgatási Jog, Fejezetek szakigazgatásaink köréből, II. kötet, Gazdasági közigazgatás, Infrastruktúra igazgatás, CompLex, Budapest, 2013.

Ajánlott irodalom:

EU környezeti jog és politika in: Krämer, L.: Az Európai Unió Környezeti Joga, Dialóg Campus, Budapest-Pécs, 2012.

Ellenőrző kérdések, vizsgakérdések:

1. Ismertesse az energiaszabályozásban részt vevő szervek rendszerét!
2. Ismertesse az egyes ágazatokban működő hatóságok hatásköri rendszerét!
3. Ismertesse az energiaszabályozás sajátos illetékességi kérdéseit!
4. Ismertesse az általánostól eltérő jogorvoslati sajátosságokat az energiaszabályozás rendszerében!
5. Ismertesse a szabályozó hatóságok sajátos jogállását!
6. Ismertesse a szabályozó hatóságok belső szervezeti felépítését!
7. Ismertesse a rendkívüli helyzetekre vonatkozó közigazgatási rendelkezéseket!

Energetika és a fogyasztóvédelem

A tantárgy megnevezése - (angolul): Energy and Consumer Protection

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Kereskedelmi Jogi és Pénzügyi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: Kötelező előadás, szeminárium

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 6 óra (4 óra előadás + 2 óra szeminárium)

Ajánlott félév: 2. félév

Meghirdetés féléve: páros

Kreditérték: 4

Tantárgy kódja: AJ ESZJL180208K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. habil Miskolczi-Bodnár Péter

Oktató(k): Prof. Dr. habil Miskolczi-Bodnár Péter

Értékelés módja: kollokvium (írásbeli)

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

Az energiajog nem csak a nyereség egy speciális területen való elérésének jogi kereteit biztosítja, de tekintettel van a felhasználók érdekeire is. A kurzus célja ennek a szemléletmódnak a tudatosítása.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

1. A fogyasztóvédelmi jog célja;
2. A fogyasztóvédelmi jog és az egyes jogágak (jogterületek) kapcsolata;
3. A tananyag és a követelmények ismertetése;
4. A fogyasztóvédelmi szabályozás rendszere;
5. A fogyasztóvédelmi jog fejlődéstörténete;
6. A fogyasztóvédelem gazdasági alapjai;
7. A fogyasztóvédelem alanya – a fogyasztó;
8. A fogyasztóvédelem intézmény rendszere;
9. Termékbiztonság;
10. A fogyasztók tájékoztatása;
11. Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok;

12. Tisztességtelen általános szerződési feltételek – tisztességtelen szerződési kikötések;
13. Szavatosság, termékszavatosság;
14. Jótállás, termékfelelősség;
15. Fogyasztói szerződések általános szabályai;
16. A közszolgáltatási szerződés Ptk. 6:256. §.

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: Órai előadás diák.

Az értékelés módszere: írásbeli vagy szóbeli vizsga, 1-5. skálán terjedő érdemjegy

Kötelező irodalom:

1. Miskolczi Bodnár Péter – Sándor István: Fogyasztóvédelmi jog I. (114 old.) Patrocinium Kiadó, Budapest, 2016. ISBN 978-963-254-254-6
2. Miskolczi Bodnár Péter: A fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalma Patrocinium Kiadó, Budapest, 2011. (72 old.) ISBN 978-615-5107-37-5
3. Miskolczi Bodnár Péter: A közszolgáltatási szerződés 6:256 § III. kötet 655-658. old. In: A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja III. kötet Hatodik Könyv, Harmadik Rész: Egyes szerződések Szerk: Osztoivits András Opten Informatikai Kft. Budapest, 2014., ISBN 978-615-5122-16-3

Ajánlott irodalom:

1. Szociális elemek az új Ptk.-ban. Felelős szerkesztő: Grad-Gyenge Anikó. Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2013. (248 old.) ISBN 978-963-9808-52-2
2. A fogyasztóvédelmi jog új irányai az elméletben és a gyakorlatban. Szerk.: Szikora Veronika. Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar – Fogyasztók Magyarországi Egyesülete, Debrecen, 2007. 216 old. ISBN 978-963-472-176-4
3. Fazekas Judit: Fogyasztóvédelmi jog, Complex Budapest, 2007. 285. old. ISBN 978-963-224-923-0
4. Osztoivits András: Az Európai Unió fogyasztóvédelmi joga

Energetikai projektek menedzsmentje

A tantárgy megnevezése - (angolul): Energy management projects

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézet

Tantárgy típusa: szeminárium

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 8 óra szeminárium

Ajánlott félév: 2. félév

Meghirdetés féléve: páros

Kreditérték: 4

Tantárgy kódja: AJ ESZJL180202K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Gordos Péter

Oktató(k): Prof. dr. habil. Lóth László PhD

Értékelés módja: Gyakorlati jegy

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A résztvevők megismerkednek az energetikai projektek fogalmával, funkcióival, területeivel. Áttekintik a különböző projektek tervezésével, vezetésével, irányításával kapcsolatos főbb teendőket, vezetési szerepköröket és funkciókat. Képesse válnak a különböző projektek esetében eltérő mélységű irányítói (elsősorban szponzori vagy szakértői) feladatok meghatározására, ellátására.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

- A projekt fogalma, jellemzői, meghatározásának sajátosságai az energetikában. Osztályozási és irányítási terminológia az IPMA és a PM Workbook szerint
- A különböző funkciójú energetikai projektek lényege, céljai és funkciói (beruházási-létesítési, fejlesztési, üzemeltetési-üzemfenntartási, ESCO modell), projektportfólió
- A projekt folyamata, fázisai, menedzselésének lépései, áttekintő megismerése. Struktúratervezés, szerepkörök a különböző projektekben, irányítás modellek, projektszervezetek
- A projektmenedzsment fő folyamata és életciklusai (PDCA és EPC-modell). Vezetés és irányítás a különböző fázisokban. A PMI és az IPMA módszertan

- A projekt tervezése, alapítása, előkészítése, indítása és döntési pontjai (helyzetelemzés, célanalízis, stakeholder-elemzés, idő-, erőforrás- és kockázatmenedzsment)
- A projekt megvalósítása, energetikai projektek sajátosságai (terjedelemkezelés, WBS, ütemezés, szakaszok, teljesítménytervezés, kockázatmenedzsment, változáskezelés)
- A projekt zárása, értékelése, az eredmények illesztése a stratégiához és a szervezet működéséhez
- A projektkommunikáció fő kérdései
- A projektdokumentáció (a dokumentáció funkciói a projekten végigvonuló jelleggel). Támogató rendszerek, a PM funkciók szoftverei,
- Kontrolling a projektekben (CAPEX és OPEX szemléletben)

Évközi tanulmányi követelmények: szemináriumon való részvétel, beadandó feladat teljesítése választott témában, megadott tematika alapján

Az értékelés módszere: írásbeli/ szóbeli vizsga/beadandó 1-5. skálán terjedő érdemjegy

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Kötelező irodalom:

- Projektmenedzsment útmutató (PMBOK® Guide). 5. kiadás. Akadémiai, Budapest, 2013.
- Görög Mihály: Projektvezetés a szervezetekben. Taramix Könyvkiadó, Budapest, 2013
- Hobbs, Peter: Projektmenedzsment. Scholar, Budapest, 2011
- PMI® Project Management Institute. <https://www.pmi.org/>
- Project Management Institute – Agilis gyakorlati útmutató. Akadémiai Kiadó Budapest, 2018., 2019. [www.https://mersz.hu/project-management-institute-agilis-gyakorlati-utmutato](http://www.mersz.hu/project-management-institute-agilis-gyakorlati-utmutato)

Ajánlott irodalom:

- PMBOK ® Guide. Sixth Edition. A Guide to the Project Management Body of Knowledge. PMI Institute Global standard 2018.
- Projektportfólió-menedzsment. Szabvány. Akadémiai Kiadó Budapest 2011
- IPMA. International Project Management Association. <https://www.ipma.world/>
- Görög Mihály: Általános projektmenedzsment. Aula Kiadó, 1999
- Projektportfólió-menedzsment. Szabvány. Akadémiai, Budapest, 2011

- C. McChesney – S. Covey – J. Huling: A megvalósítás 4 alapszabálya. Harmat, Budapest, 2017
- Nemzeti Energiastratégia 2030. Összefoglaló. <http://2010-2014.kormany.hu/download/b/87/70000/ESTRAT%20r%C3%B6vid%C3%ADtett%20magyar%20verzi%C3%B3.pdf>
- Program and Project Management <http://www.energetics.com/program-management-1/#program-project-management>

Energetikai vitarendezés és választottbíráskodás

A tantárgy megnevezése - (angolul): Arbitration and Energy Law

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Polgári Jogi és Római Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: Szeminárium, kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 8 óra (4 óra előadás + 4 óra szeminárium)

Ajánlott félév: 2. félév

Meghirdetés féléve: páros

Kreditérték: 4

Tantárgy kódja: AJ ESZJL180204K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. Boóc Ádám

Oktató(k): Prof. Dr. Boóc Ádám

Értékelés módja: gyakorlati jegy

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók alapvető ismeretekkel rendelkezzenek a választottbíráskodásról, különös tekintettel a választottbíráskodás jelentőségéről és jellegzetességeiről az energetikai szektorban.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

1. Bevezetés a választottbíráskodás jogába;
2. A választottbíráskodás legfontosabb jellegzetességei;
3. A legfontosabb választottbíróági intézmények bemutatása;
4. A választottbíráskodás és az energetika kapcsolata.

Évközi tanulmányi követelmények: Házi dolgozat készítése.

Az értékelés módszere: beszámoló

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: Órai előadás diák.

Kötelező irodalom:

1. Boóc Á.: A nemzetközi kereskedelmi választottbíráskodás. A választottbíró megválasztása és kizárása. Budapest, 2009.
2. Boóc Á.: A választottbírói ítéletek érvénytelenítése. Jogösszehasonlító elemzés és az új magyar szabályozás bemutatása. Budapest, 2018.

Energiahatékonyság és intelligens rendszerek

A tantárgy megnevezése - (angolul): Energy efficiency and smart systems

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Kereskedelmi Jogi és Pénzügyi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: előadás és szeminárium

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 8 (4 óra előadás és 4 óra gyakorlat)

Ajánlott félév: páratlan

Meghirdetés féléve: 2. félév

Kreditérték: 3

Tantárgy kódja: AJ ESZJL180207K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. habil. Szuchy Róbert PhD

Oktató(k): Prof. Dr. habil. Szuchy Róbert PhD

Értékelés módja: gyakorlati jegy

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

Az energetikai jogi szabályozás és az új technológiák új kihívások elé állítják nem csak a mérnököket, hanem a jogászokat is. Ahhoz, hogy az új technológiák illeszkedni tudjanak a jelenlegi szabályozási környezetbe, valamint, hogy a szabályozási környezet nem jelentsen korlátot a technológiai fejlődésnek, nemcsak a jogalkotót, de a jogalkalmazókat is új kihívások elé állítják. Jelen tárgy elsődleges célja, hogy betekintést adjon ezen új technológiák világába és hogy áttekintésre kerüljenek azok a jogi megoldások és problémák, amelyekkel ezen új technológiák által felszínre kerülnek.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

1. Az intelligens rendszerek meghatározása
2. A technológiai lehetőségek áttekintése
3. Intelligens hálózatok és a kapcsolódó jogi keretek
4. Intelligens rendszerek, intelligens mérés, intelligens elosztás
5. Intelligens rendszerek jogi keretei az USA-ban
6. Intelligens rendszerek és az EU
7. A szabályozás korlátai és kihívásai

8. Az energiahatékonyság hazai szabályozása
9. Az energetikai audit és az energetikai szakreferens

Értékelés módja: Gyakorlat – Gyakorlati jegy

Előadás – kollokvium (5 fokozatú)

Az értékelés módszere: írásbeli

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

- SZUCHY Róbert: A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályok fejlődése és jövője, Budapest, Magyarország: Patrocinium Kiadó (2017)
- Az órai segédanyagok

Ajánlott irodalom:

SZUCHY Róbert: Az intelligens energetikai rendszerek szabályozási kérdései In: Homicskó, Árpád Olivér (szerk.) Egyes modern technológiák etikai, jogi és szabályozási kihívásai, Budapest, Magyarország: Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, (2018) pp 179-198.

Energiapolitika és környezetvédelem

A tantárgy megnevezése - (angolul): Energy Policy and Environmental Protection

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Közigazgatási Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 8 óra előadás

Ajánlott félév: 2. félév

Meghirdetés féléve: páros

Kreditérték: 4

Tantárgy kódja: AJ ESZJL180203K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs

Oktató(k): Dr. Gyüre Annamária Csilla

Értékelés módja: kollokvium

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A tantárgy célja a hallgatók környezeti energiaügyi ismereteinek bővítése, hasznosítható tudás megszerzése. Az előadáson elhangzottak a globális, regionális folyamatok megértését, áttekintését támogatják egy olyan változó világban, amelyben a környezeti előírások energiaszektorbeli meghatározottsága folyamatosan növekszik.

A kurzuson elhangzott témakörök az energiaszektor azon szeletét dolgozzák fel, ahol a környezetjogi, valamint –politikai és az energiapolitikai, -jogi előírások találkoznak, így lehetővé teszi például az éghajlatvédelem körében kezelt problémák és rájuk adandó válaszok bemutatását is.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)képességek és (rész)kompetenciák leírása:

1. Az energiaszektor kihívásai, a környezeti energiapolitika fogalma, alapkérdései, felépítése és kialakulásának rövid áttekintése;
2. Az uniós környezetpolitika és energiapolitika kapcsolódási pontjai, elemei, jogi előírásai;
3. A vállalati, ipari szektor kihívásai a környezeti energiapolitika fényében, egyes jogintézmények jogi előírásai, pl. energetikai audit;

4. Az éghajlat védelmében hozott környezeti energiajogi megoldások áttekintése.

Az értékelés módszere: írásbeli vizsga, 1-5. skálán terjedő érdemjegy

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: Tansegédlet.

Kötelező irodalom:

- Gyüre Annamária Csilla, Az Európai Unió energiapolitikája és -joga az éghajlatvédelmi politika tükrében, In: Szuchy Róbert (szerk.), Energiajogi évkönyv 2017-2018, Wolters Kluwer, Budapest, 2019. 79-101.

Ajánlott irodalom:

- Bándi Gyula, Környezetvédelmi politika, In: Kende Tamás, Szűcs Tamás, Bevezetés az Európai Unió politikáiba, Complex Kiadó, Budapest, 2011, 839-890.
- Katona János, Energiapolitika, In: Kende Tamás, Szűcs Tamás, Bevezetés az Európai Unió politikáiba, Complex Kiadó, Budapest, 2011, 1021-1042.

Nemzetközi energiapolitika

A tantárgy megnevezése - (angolul): -

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Polgári Jogi és Római Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: Kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 8

Ajánlott félév: páratlan

Meghirdetés féléve: 2. félév

Kreditérték: 4

Tantárgy kódja: AJ ESZJL180205K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Dr. Törő Csaba Attila

Oktató(k): Kovács Pál

Értékelés módja: kollokvium

A tantárgy szakmai elsajátításának célja:

A Nemzetközi energiapolitika tantárgy elsajátításának célja, hogy a résztvevők képet kapjanak a globális és a hazai energiapolitikai trendekről, a világ, az Európai Unió és Magyarország energiaforrásairól, energiafelhasználásról, és a villamos energia helyzetéről. A résztvevők a kurzus során elsajátítják az alapvető atomenergetikai ismereteket, választ kapnak az atomerőművek biztonságával és a klímavédelemben betöltött szerepével kapcsolatos főbb kérdésekre. A tantárgy keretein belül bemutatásra kerül a Paksi Atomerőmű és a Paks II. projekt is.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása:

A hallgatók az alábbi tematika alapján átfogó képet kaphatnak az energiapolitika nemzetközi kérdéseiről és aktuális témáiról:

- A világ energiaforrásai, energiafelhasználás és a villamos energia az Európai Unióban (fosszilis tüzelőanyagok helyzete, megújuló energiaforrások, klímaváltozás és klímavédelmi kérdések)
- Energiapolitika az IEA Key electricity trends 2018 kiadványa alapján

- a hazai energiapolitika, a villamos energia helyzete és a villamosenergia-rendszer kihívásai Magyarországon
- VVER típusú reaktorcsalád bemutatása, a Paks 2 projekt jelenlegi helyzete (a Paksi Atomerőmű és a Paks II. reaktor bemutatása)
- NAÜ és nukleáris tudásexport (nemzetközi tapasztalatcsere lehetőségei, a Paksi Atomerőműben folyó oktatás)
- Atomerőművek biztonsága (ateromerőművek biztonsági tervezése, biztonsági funkciók, biztonsági kultúra, biztonsági elemzések)
- Úszó atomerőművek bemutatása

Az értékelés módszere: írásbeli vizsga, 1-5. skálán terjedő érdemjegy

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: Órai előadás diák

Ajánlott irodalom:

Nukleáris Biztonsági Szabályzatok:

http://www.haea.gov.hu/web/v3/OAHPortal.nsf/web?openagent&menu=04&submenu=4_1

Dr. Csom Gyula: Atomerőművek, <http://www.atomforum.hu/pdf/04%20atomeromuvek.pdf>

Nukleáris energia szabályozása

A tantárgy megnevezése - (angolul): Regulation of nuclear energy

Oktatás nyelve: magyar

Tanszék: Kereskedelmi Jogi és Pénzügyi Jogi Tanszék

Tantárgy típusa: Kötelező előadás

Képzésforma: levelező

Félévi óraszám: 6

Ajánlott félév: 2. félév

Meghirdetés féléve: páros

Kreditérték: 3

Tantárgy kódja: AJ ESZJL180206K

A tantárgy felvételének előfeltétele: nincs

Tantárgyfelelős: Prof. Dr. habil. Szuchy Róbert PhD

Oktató(k): dr. Fazekas Orsolya

Értékelés módja: Kollokvium

A tantárgy szakmai elsajátításának célja: A nukleáris energia szabályozása tantárgy képzési célja, hogy a résztvevők megismerjék a magyar nukleáris szektor főbb műszaki, hatósági, szabályozási kereteit, valamint röviden a magyarországi nukleáris szektorra vonatkozó főbb nemzetközi szabályokat, az érdekelt nemzetközi szervezetek működésére vonatkozó főbb szabályokat, alapelveket. A tantárgy segítségével a hallgatók betekintést nyernek az atomenergia magyarországi békés célú alkalmazására vonatkozó keretrendszerbe. Egyúttal – a szükséges mértékben - a tantárgy részét képezi az atomenergia alkalmazásához elengedhetetlen műszaki, sugárvédelmi ismeretek elsajátítása is.

Rövid tantárgyprogram, a megszerezhető ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírása: A képzés keretében a hallgatók megismerkednek – többek között – az Atomtörvény és a Nukleáris Biztonsági Szabályzatok főbb rendelkezéseivel, az atomenergia alkalmazásának alapelveivel, az atomenergia hatósági felügyeletére, igazgatására, a nukleáris biztonságra, védettségre, a radioaktív hulladék, kiégett üzemanyag tárolására és elhelyezésére valamint az atomkár-felelősség és az atomkár megtérítésére vonatkozó főbb szabályokkal.

Az értékelés módszere: írásbeli vizsga, 1-5. skálán terjedő érdemjegy

Az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok: Órai előadás diái.

Kötelező irodalom:

1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról

Ajánlott irodalom:

- 118/2011.(VII. 11.) Korm. rendelet a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről

Nukleáris Biztonsági Szabályzatok

1. melléklet: Nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági hatósági eljárásai
 2. melléklet: Nukleáris létesítmények irányítási rendszerei
 3. melléklet: Üzemelő atomerőművek tervezési követelményei
 - 3a. Új atomerőművi blokkok tervezési követelményei
 4. melléklet: Atomerőművek üzemeltetése
 5. melléklet: Kutatóreaktorok tervezése és üzemeltetése
 6. melléklet: Kiegészítő nukleáris üzemanyag átmeneti tárolása
 7. melléklet: Nukleáris létesítmények telephelyének vizsgálata és értékelése
 8. melléklet: Nukleáris létesítmények megszüntetése
 9. melléklet: Új nukleáris létesítmény tervezési és létesítési időszakára vonatkozó követelmények
 10. melléklet: Nukleáris Biztonsági Szabályzatok meghatározása
- 487/2015. (XII. 30.) Korm. rendelet az ionizáló sugárzás elleni védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről
 - 24/1990. (II. 7.) MT rendelet az atomkárokért való polgári jogi felelősségről Bécsben 1963. május 21-én kelt nemzetközi egyezmény kihirdetéséről
 - 2001. évi LXXVI. törvény a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség keretében a kiegészítő fűtőelemek kezelésének biztonságáról és a radioaktív hulladékok kezelésének biztonságáról létrehozott közös egyezmény kihirdetéséről
 - 1997. évi I. törvény a nukleáris biztonságról a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség keretében Bécsben, 1994. szeptember 20-án létrejött Egyezmény kihirdetéséről
 - 1999. évi L. törvény az ENSZ Közgyűlése által 1996. szeptember 10-én elfogadott Átfogó Atomcsend Szerződésnek a Magyar Köztársaság által történő megerősítéséről és kihirdetéséről
 - 1972. évi 9. törvényerejű rendelet a Magyar Népköztársaság és a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség között a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés

szerinti biztosítékok alkalmazásáról Bécsben 1972. március 6-án aláírt egyezmény kihirdetéséről

- 1999. évi L. törvény az ENSZ Közgyűlése által 1996. szeptember 10-én elfogadott Átfogó Atomcsend Szerződésnek a Magyar Köztársaság által történő megerősítéséről és kihirdetéséről
- AZ EURATOM-SZERZŐDÉS EGYSÉGES SZERKEZETBE FOGLALT VÁLTOZATA
- 2001. évi LXXXI. törvény a a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezmény kihirdetéséről
- 148/1999. (X. 13.) Korm. rendelet az országhatáron áttérjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló, Espooban (Finnország), 1991. február 26. napján aláírt egyezmény kihirdetéséről
- A TANÁCS 2013/59/EURATOM IRÁNYELVE (2013. december 5.) az ionizáló sugárzás miatti sugárterhelésből származó veszélyekkel szembeni védelmet szolgáló alapvető biztonsági előírások megállapításáról, valamint a 89/618/Euratom, a 90/641/Euratom, a 96/29/Euratom, a 97/43/Euratom és a 2003/122/Euratom irányelv hatályon kívül helyezéséről
- A Tanács 2009/71/EURATOM Irányelve (2009. június 25.) a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról
- A Tanács 2011/70/Euratom irányelve (2011. július 19.) a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról
- Interjú dr. Horváth Kristóffal (IAEA) <https://jogaszvilag.hu/rovatok/szakma/semmitbol-energiat-termelo-mesebeli-gyar-1-resz>
<https://jogaszvilag.hu/rovatok/szakma/semmitbol-energiat-termelo-mesebeli-gyar-2-resz>
- B/1655. számú Jelentés az atomenergia 2016. évi hazai alkalmazásának biztonságáról (Budapest, 2018. szeptember)
- dr. Fazekas Orsolya: Nukleáris kárfelelősség Csernobil után – megoldás lehet-e a globalizáció? (megjelenés alatt)
- Tóth Béla: Atomkihívás, az Ember XX. századi nagy kalandja (Artamondo Kft., Budapest, 2005)
- Aszódi Attila – Hugyecz Attila: A Paks II. projektre vonatkozó uniós versenypolitikai döntés (Magyar Energetika, XXIV. évfolyam, 5-6. szám, 2017. november, 22-25. o.)
- N. Rózsa Erzsébet – Péczeli Anna (szerk.): Egy békésebb világ eszközei; fegyverzetellenőrzés, leszerelés és non-prolifерáció (Osiris Kiadó, Magyar Külügyi Intézet, Budapest, 2013)

- Szvetlana Alekszijejics: Csernobili ima (Európa Könyvkiadó, Budapest, 2016)
- Daniel Ellsberg: Végítéletgép; egy atomháború-tervező vallomásai (Athenaeum Kiadó, 2018)
- Carlton Stoiber – Alec Baer – Norbert Pelzer – Wolfram Tonhauser: Handbook on Nuclear Law (IAEA, Vienna, 2003)
- David JC Mackay: Fenntartható energia mellébeszélés nélkül (Vertis Zrt., Typotex Kiadó Kft., Budapest, 2011)
- <http://www.haea.gov.hu>
- <http://www.atomeromu.hu>
- <http://www.paks2.hu>
- <http://www.rhk.hu/>
- www.iaea.org
- <http://www.oecd-nea.org/>

SZAKDOLGOZATI TÉMAJEGYZÉK

- A dinamikus biztonsági földgázkészletezés szabályozásának lehetőségei
- A villamos energia ellátási lánc új szereplőinek szabályozása a Clean Energy Package-ben – aggregátorok, energiaközösségek, prosumer-ek, stb.
- A villamosenergia-kereskedelmi szerződés rendelkezéseinek és összefüggéseinek részletes bemutatása
- Ügyfél és desztinációs korlátozások versenyjogi vonatkozásai az energetikában
- Energetikai befektetések támogatása versenykorlátozás elismerésével a versenyjogban
- Lehetőségek a földgázfogyasztás fogyasztóoldali szabályozásának bevezetésére a magyar piacon
- Egyházjog
- „Versenyjogi szabályozás” a liberalizált energia piacokon
- Energetikai hosszú távú kizárólagos szerződések megítélése a versenyjogban
- Egyéb

A SZAKDOLGOZAT ÁLTALÁNOS FORMAI KÖVETELMÉNYEI

- lapméret: A/4
- stílus: normál
- betűtípus: Times New Roman
- betűméret: 12
- sorköz: 1,5
- tabulátor: alapérték: 1,25 cm
- igazítás: sorkizárás
- sorvégen szavak elválasztása (ha szükséges)
- bekezdés behúzása: 1,25 cm jobbra
- margó:
 - fent: 2,5 cm
 - bal: 3,5 cm
 - jobb: 2,5 cm
- lábjegyzetben a hivatkozások

Minimális terjedelem: 80.000 karakter szóközökkel

ZÁRÓVIZSGA TÉTELSOR

1 tételt kell húzni

1. A villamos energia és földgáz-piaci szabályozás európai és magyar dokumentumai, rendszere, felépítése, alapfogalmai
2. A villamos energia-szektor modelljeinek összehasonlítása (piaci szereplők, szerződéses kapcsolatok, árszabályozás)
3. HTM-ek, versenyjog, beruházásvédelem, választottbíráskodás
4. A földgáz-szektor modelljeinek összehasonlítása (piaci szereplők, szerződéses kapcsolatok, árszabályozás)
5. Engedélyköteles tevékenységek a villamos energia és a földgázpiacon, engedélyesek és működésük alapjai
6. A távhő-piac szabályozásának alapjai (alapfogalmai, főbb jogforrásai, szereplői, alapvető jogviszonyai)
7. A megújuló energiatermelés szabályozása
8. A MEKH jogállása, feladatai
9. A nukleáris jog alapjai, hatályos magyar szabályai és a nukleáris kárfelelősség
10. Az Európai Unió „Tél Csomagjának” főbb szabályozási irányai

Oklevél minősítése

- A szakdolgozati bírálatok számtani átlagából megállapított jegy és a szakdolgozat védésére kapott jegy két tizedes jegyre kerekített átlaga.
- Az oklevél minősítése a szakdolgozat érdemjegy és a záróvizsga tételsorra kapott érdemjegy számtani átlaga (két tizedesjegyig)

jeles, ha az átlag: 4,51 – 5,00
jó, ha az átlag: 3,51 – 4,50
közepes, ha az átlag: 2,51-3,50
elégéses, ha az átlag: 2,00 – 2,5